Leśny Park Miejski

Městský lesopark

Tam gdzie miejski park zielony
raj dla zwierząt nieskończony.
Ptaszek często tu zaśpiewa
kryjąc młode w dziupli drzewa.

Bystre dzieci też tam znajdą,
gdy do parku z mamą zajdą,
plac do zabaw w środku lasu
w którym spędzą dużo czasu :)

O tym, jak Tradycjusz do Parku Miejskiego zmierzał :)

Tradycjusza, choć wychował się na łące, zawsze jakoś tak dziwnie ciągnęło do lasu. Lubił patrzeć na wysokie drzewa, słuchać śpiewu leśnych ptaków, patrzeć jak wiewiórki skaczą z gałęzi na gałąź. Z drugiej strony trochę się lasu bał. Wiedział, że niezwykle łatwo tam się zgubić. Znał jednak w Kowarach jedno takie miejsce, w którym zgubić się byłoby trudno, a które posiadało wiele zalet lasu. Był to Park Miejski... w którym rosły naprawdę wysokie drzewa i który był domem dla wielu czworonożnych i skrzydlatych istot. I właśnie dlatego Tradek czym prędzej pogalopował do Parku. Chciał odwiedzić: znajomą sójkę, kolegę dzięcioła oraz ulubioną przyjaciółkę wiewiórkę...

O tom, jak Tradišek vešel do městského lesoparku :)

I když Tradišek vyrůstal na louce, vždy ho to nějak podivně táhlo do lesa. Rád se díval na vysoké stromy, jak veverky skáčou z větve na větev, poslouchal zpěv lesních ptáků. Na druhé straně trochu se lesa bál. Věděl, že je velmi snadné tam zabloudit. Věděl však, že v Kowarech je jedno takové místo, ve kterém by bylo obtížné se ztratit, a které má s lesem mnoho společného. Je to městský lesopark... ve kterém rostou opravdu vysoké stromy a je domovem pro mnohé okřídlené a čtyřnohé živočichy. A právě proto Tradišek co nejrychleji pádil do lesoparku. Chtěl navštívit svou přítelkyni sojku, známého datla a oblíbenou kamarádku veverku...

W Parku Miejskim można się bawić i odpoczywać.

V městském lesoparku se můžete pobavit i relaxovat.

Zadanie:
Pomóż Tradycjuszowi odnaleźć i zebrać jadalne grzyby.

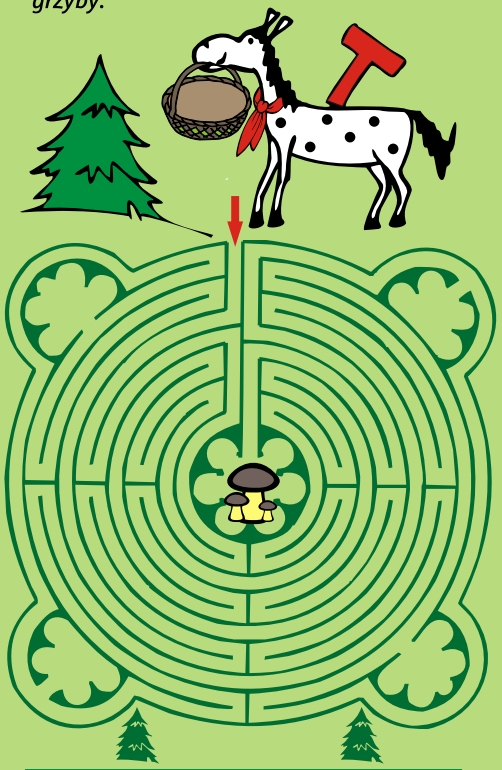

Pamiętajcie:
Grzyby zbieramy tylko pod opieką osoby dorosłej, która zna się na jadalnych grzybach!

Po zebraniu grzybów i wyjściu z leśnego parku zdobądź stempel z wiewiórką.

Miejsce na ozdobny stempel.

Informacje praktyczne:

Leśny Park Miejski
Rozciąga się pomiędzy ulicami Matejki, Kwiatową oraz Parkową. Część założenia parkowego z cennymi okazami drzewostanu posadzonymi ręką człowieka łagodnie przechodzi w naturalny podgórski las. W parku wytyczono spacerowe alejki wśród drzew i krzewów, zarówno tych pospolitych, jak i tych nieco rzadszych. Oprócz ciekawej roślinności miejsce to posiada bogatą reprezentację karkonoskiej fauny. Cierpliwy miłośnik przyrody ma szansę ujrzeć bogaty świat leśnych ptaków oraz niewielkich ssaków.

Stempel można odnaleźć w recepcji CUMiPZ "Przedwiośnie" przy ul. Górniczej 22 (tel. +48 75 718 22 03, www.przedwiosnie.szpitalmsw.net). Punkt czynny cały rok.

Praktické informace:

Městský lesopark
Rozprostírá se mezi ulicemi Matejki, Kwiatowa a Parkowa. Část parku s cennými exempláři stromů pomalu přechází do podoby přirozeného podhorského lesa. V parku jsou mezi stromy a keři, jak těmi běžnými, tak i poněkud vzácnějšími, vyznačené stezky k procházení. Kromě zajímavé vegetace toto místo má bohatě zastoupenou rovněž krkonošskou faunu. Trpělivý milovník přírody má šanci zde uvidět bohatý svět lesních ptáků, obojživelníků a drobných savců.

Razítko najdete v centru zdravotních služeb "Předjaří (Przedwiośnie)" na ul. Górnicza 22 (tel. +48 75 718 22 03, www.przedwiosnie.szpitalmsw.net). Centrum je otevřeno po celý rok.

Przełęcz Okraj

Horský průsmyk Okraj / Pomezní Boudy

Na Okraju jest jak w raju,
tam granica mego kraju!
Za nią znajdziesz czeskie góry,
które czasem kryją chmury.

Są tu trasy dla turystów,
dla narciarzy, rowerzystów.
A to wszystko tak wysoko,
że widoki cieszą oko :)

O tym, jaka Tradycjusza za Okrajem niespodzianka czekała :)

Zwiedziwszy miasto Tradycjusz nabrał ochoty na wypad w góry. Zabrawszy wodę i kanapki ruszył galopem w górę leśnym duktem, podziwiając po drodze stare buki i świerki. Droga z Kowar na tę górską przełęcz zajęła mu tylko dwie godziny, bo tak jak go uczono trzymał się oznakowanego szlaku. Wędrując niestrudzenie dalej zdało mu się, że coś się zaczyna wokół zmieniać. Nie wiedział jednak skąd za przełęczą ta nowa inność się bierze... i pewnie nie wiedziałby tego do dziś, gdyby nie to, co wtedy usłyszał: „Ahoj, koníku. Co děláš tady v Pomezních Boudách??" – spytał go napotkany na szlaku człowiek. Tak właśnie Tradek dowiedział się, że zawędrował do Czech...

O tom, jak za Okrajem na Tradiška čekalo překvapení :)

Když si Tradišek prohlédl město, rozhodl se vydat do hor. Zabalil si vodu a svačinu a vydal se tryskem po lesní cestě, na které obdivoval staré buky a smrky. Cesta z Kowar k horskému průsmyku trvala jen dvě hodiny, protože věděl, že se má držet pouze označené stezky. Neúnavně putoval dál. Zdálo se mu ale, že se něco kolem začíná měnit. Nevěděl ale, odkud se za průsmykem ta proměna vzala... nejspíš by to nevěděl do dnes, kdyby tehdy neuslyšel: „Ahoj, koníku. Co děláš tady v Pomezních Boudách?" zeptal se ho člověk, kterého potkal na stezce. A tak se Tradišek dozvěděl, že došel až do České republiky...

Na Przełęczy Okraj jest pięknie o każdej porze roku.

V horském průsmyku Okraj je krásně ve kteroukoli roční dobu.

Zadanie:

W lasach pomiędzy Kowarami a Przełęczą Okraj roi się od różnych zwierząt. Kogo mógł spotkać w lesie Tradycjusz? Pamiętaj, że każdy zostawia na śniegu lub mokrej ziemi swój oryginalny trop. Połącz linią zwierzaka i jego ślady.

Po wykonaniu zadania zdobądź stempel z budynkiem na Przełęczy Okraj.

Miejsce na ozdobny stempel.

Informacje praktyczne:

Przełęcz Okraj / Pomezní Boudy

Oddalona od Kowar o 12 km karkonoska przełęcz położona jest na wysokości 1046 m n.p.m. Oddziela Kowarski Grzbiet od Grzbietu Lasockiego. Okraj to ważny węzeł szlaków turystyki pieszej i rowerowej. Udać się stąd można zarówno w polskie, jak i czeskie Karkonosze. Znajdują się tu wyjątkowe warunki do uprawiania narciarstwa biegowego i zjazdowego oraz cyklistyki górskiej. Wytyczone trasy spacerowe pozwalają nacieszyć oko przepięknymi panoramami polsko-czeskiego pogranicza.

Stempel można odnaleźć w Schronisku PTTK "Na Przełęczy Okraj" (tel. +48 791 999 953, +48 663 391 085, www.schroniskookraj.pl). Punkt czynny cały rok.

Praktické informace:

Horský průsmyk Okraj / Pomezní Boudy

Krkonošský průsmyk Okraj se nachází ve výšce 1046 m n.m. a od Kowar je vzdálen 12 km. Odděluje kowařský lesní hřeben od pomezního lasockého hřebenu. Okraj je důležitou křižovatkou stezek určených pro pěší turistiku a cykloturistiku. Můžete se odtud vydat jak do polských, tak i českých Krkonoš. Jsou zde výjimečné podmínky pro běžecké a sjezdové lyžování a horskou cyklistiku. Značené turistické stezky Vám umožní plně si vychutnat překrásné panoráma česko-polského pohraničí.

Razítko můžete získat v turistické chatě polského turistického sdružení "V průsmyku Okraj (Na Przełęczy Okraj)" (tel. +48 791 999 953, +48 663 391 085, www.schroniskookraj.pl). Centrum je otevřeno po celý rok.

Stadnina Koni „Parkitny”

Hřebčín „Parkitny”

Tam na łące hen pod lasem
gdzie się krówki pasą czasem
koni pięknych całe setki
żywot mają całkiem lekki.

Bo gdy ludzi nie dźwigają
dobre życie wtedy mają.
Wyskubują z łąki trawę
mając dobrą z tym zabawę :)

O tym, jak Tradycjusz swą wyjątkowość potwierdził :)

Tradycjusz zawsze czuł się jakiś taki wyjątkowy. Tak mu się w każdym razie wydawało. Na czym to miało polegać, tego niestety Tradek do końca nie wiedział. Ale kto, jak nie inny koń mógłby pomóc mu to zrozumieć. Przyszła zatem pora na wizytę w zaprzyjaźnionej stadninie. Roiło się tam od rumaków – czarnych, białych, białych w czarne i czarnych w białe kropki. „Dlaczego jesteśmy wyjątkowi?” – spytał pierwszego napotkanego konia. „Bo wszystkiego mamy więcej niż ludzie: więcej nóg, więcej zębów, a przede wszystkim więcej rozumu!” – odpowiedział koń. Po tej wyczerpującej odpowiedzi dla Tradka wszystko było już całkiem jasne...

O tom, jak Tradišek potvrdil svou jedinečnost :)

Tradišek se vždy určitým způsobem cítil výjimečný. Aspoň si to myslel. V čem ale ta jedinečnost měla spočívat, to bohužel Tradišek nevěděl. Ale kdo jiný, než jiný kůň, by mu pomohl to pochopit. Proto se rozhodl, že navštíví spřátelený hřebčín. Bylo tam plno různých koní – černé, bílé, hnědé a grošované. „Proč jsme tak výjimeční?” Zeptal se Tradišek prvního koně, kterého potkal. „Protože všeho máme víc než lidé – více noh, více zubů a především více rozumu!” odpověděl kůň. Po tak vyčerpávající odpovědi měl už Tradišek ve všem jasno...

Konie ze Stadniny „Parkitny” mają się gdzie wypasać.

Koně z hřebčína „Parkitny” se mají kde pást.

Zadanie:
Oto trzy najpopularniejsze maści koni: siwy, kary i gniady.

Siwy

Kary

Gniady

Pomaluj konia z herbu Kowar na wybrany przez Ciebie kolor. Zaufaj swojej wyobraźni. Wymyśl konikowi imię i wpisz do pustych kratek.

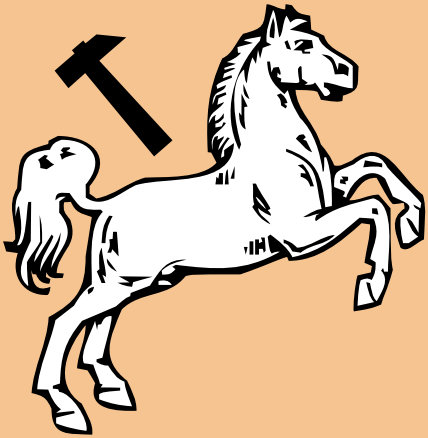

Zadanie:
Połącz kreską każdy opis po lewej z wyrazem znajdującym się po stronie prawej.

PANI KOŃ	BUJAK
SKRZYDLATY KOŃ	KUCYK
DZIECKO KOŃ	OGIER
MAŁY KOŃ	KLACZ
KOŃ NA BIEGUNACH	PEGAZ
PAN KOŃ	ŹREBAK

Dziękujemy za wykonanie naszych zadań. Policz zdobyte stemple :)

Informacje praktyczne:

Stadnina Koni „Parkitny”
Ta położona u podnóża Karkonoszy stadnina posiada bogatą, ponad 40-letnią historię. Znajduje się w niej ponad 100 koni, głównie rasy szlachetna półkrew. Dzięki 170 hektarów różnorodnych pastwisk hodowane tu wierzchowce mają niezwykle dobre warunki bytowe, dostęp do różnorodnej roślinności, w tym bogatych skupisk ziół i traw oraz stały dostęp do wody. Stadnina prowadzi naukę jazdy konnej dla początkujących i zaawansowanych, organizuje również rajdy konne jedno i kilkudniowe.

Stadnina Koni „Parkitny” znajduje się w Kowarach przy ul. Wiejskiej 16b (tel. +48 75 761 47 44, +48 603 579 735, http://konieparkitny.pl). Punkt czynny jest codziennie.

Praktické informace:

Hřebčín „Parkitny”
Tento hřebčín se nachází na úpatí Krkonoš a má více než 40-letou tradici. Nachází se v ní více než 100 koní, většinou míšenci ušlechtilých ras. Díky 170 hektarům rozmanitých pastvin koně zde mají velmi dobré životní podmínky, přístup k rozmanité vegetaci, včetně bohatých zdrojů trav a bylin a trvalý přístup k vodě. V hřebčíně se můžete zúčastnit jezdeckého kurzu pro začátečníky nebo pokročilé, jednodenního nebo vícedenního putování na koni.

Hřebčín „Parkitny” najdete v Kowarech na ul. Wiejska 16b (tel. +48 75 761 47 44, +48 603 579 735, http://konieparkitny.pl). Je otevřený denně.

Sztolnie Kowary

Štoly Kowary

Podziemna Trasa Turystyczna

Ta atrakcyjna trasa liczy około 1200 m chodników, komór i grot we wnętrzu góry Sulica. Zgromadzono w niej eksponaty podziemnego świata związane z poszukiwaniami kruszców, minerałów oraz wydobywaniem rudy żelaza i uranu.
(Sztolnie Kowary, ul. Podgórze 55, tel. +48 75 75 28 458, www.sztolniekowary.com).

Sztolnie Kowary w „Kopalni Liczyrzepa".

Podzemní turistická trasa

Tato atraktivní trasa, která se nachází uvnitř hory Sulica, je dlouhá přibližně 1200 m a najdete zde různé důlní chodby, komory a jeskyně. Na trase byly shromážděny i exponáty podzemního světa spojené s hledáním drahých kovů, minerálů a těžbou železné rudy a uranu. *(Štoly Kowary, ul. Podgórze 55, tel. +48 75 75 28 458, www.sztolniekowary.com).*

Centrum Integracji

Integrační centrum

Miejskie Sale Tradycji

W sąsiedztwie Ratusza w klasycystycznym budynku utworzono Centrum Integracji i Tradycji Miasta. Na II piętrze podziwiać można eksponaty związane z historią miasta od czasów najdawniejszych, po współczesne.
(Sale Tradycji - budynek B Urzędu Miejskiego - II piętro, ul. 1 Maja 1. Klucz do Sal znajduje się w kowarskiej Informacji Turystycznej.)

Městský sál tradic

V blízkosti radnice bylo v neoklasicistní budově vytvořeno Centrum pro integraci a tradici. Ve 2. patře můžete obdivovat exponáty spojené s historií města od nejstarších dob až po současnost.
(Sál tradic - budova B Městského úřadu - 2. patro, ul. 1 Maja 1. Klíč se nachází v Turistickém informačním centru.)

„Stara Apteka" w Centrum Integracji i Tradycji.

Dom Kata

Katův dům

Ekspozycja narzędzi tortur

W budynku na peryferiach Kowar, zamieszkiwanym przed laty przez ostatniego miejskiego kata stworzono ekspozycję narzędzi i urządzeń pokazującą średniowieczny sposób egzekwowania przestrzegania prawa. Zwiedzanie wystawy polecamy młodzieży i dorosłym. *(Dom Kata, ul. Zamkowa 4, tel. +48 607 270 797, http://domkata.com).*

Výstava mučících nástrojů

V domku na okraji Kowar, kde kdysi před mnoha lety bydlel poslední městský kat, byla vytvořena expozice nástrojů a zařízení, které ukazují středověké způsoby prosazování dodržování zákonů. Prohlídku této výstavy doporučujeme mládeži a dospělým. *(Katův dům, ul. Zamkowa 4, tel. +48 607 270 797, http://domkata.com).*

Jeden z eksponatów w „Domu Kata”.

Wzgórze Victoria

Kopec Victoria

Punkt odpoczynkowy i widokowy

W drodze z Kowar na Przełęcz Okraj warto zatrzymać się przy Wzgórzu Victoria. Na jego szczycie stoi intrygujący pomnik w kształcie kamiennej piramidy, upamiętniający poległych mieszkańców w I wojnie św. Dziś wzgórze jest punktem odpoczynkowym i widokowym. *(Wzgórze Victoria położone jest przy drodze nr 367, około 3 km od granic miasta Kowary).*

Pomnik na Wzgórzu Victoria.

Místo pro odpočinek s překrásnou vyhlídkou

Na cestě z Kowar do průsmyku Okraj byste se měli zastavit u kopce Victoria. Na jeho vrcholu je zajímavý pamětní kámen ve tvaru pyramidy, který je vzpomínkou na občany, kteří zemřeli během první světové války. Dnes je kopec místem pro odpočinek a je z něj nezapomenutelná vyhlídka do okolí. *(Kopec Victoria se nachází u silnice č. 367, asi 3 km od hranic města Kowary).*

Pałac „Smyrna”

Palác „Smyrna”

Dawny Pałac Miejski

Jego wygląd nawiązuje do dolnośląskich pałaców, które tak jak on, powstawały w tym regionie na początku XVIII wieku. Budynek i niewielki ogród położony jest w sąsiedztwie dawnej Fabryki Dywanów. Od 1998 roku pałac pełni funkcję hotelową i gastronomiczną. *(Pałac „Smyrna”, ul. Ogrodowa 21, tel. +48 75 718 32 84, www.palackowary.pl).*

Pałac Miejski „Smyrna”.

Bývalý městský palác

Svým vzhledem navazuje na architekturu dolnoslezských paláců které stejně jako on byly v tomto regionu stavěny na počátku 18. století. Celá stavba a přilehlá zahrada se nachází v těsně blízkosti bývalé továrny na koberce. Od roku 1998 palác slouží jako hotel a restaurace. *(Palác „Smyrna”, ul. Ogrodowa 21, tel. +48 75 718 32 84, www.palackowary.pl).*

Radziwiłłówka

Radziwillovka

Dawne założenie parkowe

Na szczycie tajemniczego wzgórza w leśnej gęstwinie odnaleźć można ruiny zamku myśliwskiego z końca XVIII wieku. Ruiny te są pozostałością romantycznego parku krajobrazowego, który XIX w. założyła przy nieodległym pałacyku Ciszyca rodzina Radziwiłłów. *(Wzgórze Radziwiłłówka położone jest przy wjeździe do miasta od strony Jeleniej Góry).*

Bývalý základ parku

Na vrcholu tajemného kopce v lesní houštině je možné najít zříceniny loveckého zámečku z konce 18. století. Zříceniny jsou pozůstalostí romantického krajinného parku, který v 19. století u blízkého paláce Ciszyca založila rodina Rodziwillů.
(Kopec Radziwillovka se nachází poblíž vjezdu do města ze směru od Jelení Hory.)

Ruiny na szczycie Wzgórza Radziwiłłówka.

Kościół Parafialny

Farní kostel

Kościół pw. Im. NMP

Jest to najstarszy zabytek miasta. Kościół jest budowlą w stylu gotyckim z bogato zdobionym wnętrzem. Na uwagę zasługuje późnobarokowy ołtarz, ambona i prospekt organowy oraz polichromie na drewnianym stropie autorstwa malarskiej rodziny Lorenzów.
(Parafia p.w. Im. NMP, Plac Franciszkański 1, tel. +48 75 718 23 50).

Kostel Nejsvětější Panny Marie

Je to nejstarší historická památka ve městě. Kostel je postaven v gotickém slohu s bohatě zdobeným interiérem. Za zmínku stojí pozdně barokní oltář, kazatelna a varhany, jak rovněž polychromie provedené na dřevěném stropě, jejichž autorem byla malířská rodina Lorenzů.
(Farnost Nejsvětější Panny Marie, Plac Franciszkański 1, tel. +48 75 718 23 50).

Kościół Parafialny pw. Im. NMP.

Kaplica Świętej Anny

Kaple sv. Anny

Kaplica i punkt widokowy

Jest to późnobarokowa kaplica, której architektem i budowniczym był Kaspar Jentsch. Budynek wieńczy ośmioboczna latarnia przykryta kopułką. Zabytek położony jest na wzniesieniu, z którego podziwiać można panoramę Kowar i Rudaw Janowickich.
(Kaplica Św. Anny stoi na wzgórzu górującym nad ulicą Kowalską).

Kowarska Kaplica Świętej Anny.

Kaple a rozhledna

Jedná se o pozdně barokní kapli, kterou postavil architekt Kaspar Jentsch. Budova je korunována osmibokou lucernou krytou kopulí. Památka se nachází na kopci, z kterého je možné obdivovat výhled na Kowary a Rudawy Janowické.
(Kaple sv. Anny stojí na kopci, který se nachází nad ulicí Kowalska.)

Szlak „Tradycji Górniczych w Kowarach”

Stezka „Hornických Tradic Kowary”

Czyli, gdzie koniecznie należy udać się ze swoimi pociechami :)

Szlak „Tradycji Górniczych w Kowarach”

Ścieżka dydaktyczna „Szlak Tradycji Górniczych” została utworzona, by przedstawić odwiedzającym i mieszkańcom wielowiekową bogatą historię kowarskiego górnictwa. Szlak, prowadząc po najciekawszych turystycznie zakątkach miasta, w części poza obrębem terenu zabudowanego, ukaże atrakcyjne położenie Kowar, a spacer leśnymi drogami na pewno pozytywnie wpłynie na kondycję i samopoczucie wędrujących. Długość trasy wynosi niewiele ponad 7 km, a czas potrzebny na jej przejście nie jest dłuższy niż 2 i pół godziny w jedna stronę. Ścieżka dydaktyczna „Szlak Tradycji Górniczych” oznakowana jest kolorem czerwonym.

Aneb kam byste měli zavítat se svými dětmi :)

Stezka „Hornických Tradic Kowary”

Naučná stezka „Trasa hornických tradic” vznikla za účelem představení návštevníkům a obyvatelum mnohasetleté bohaté historie kowarského hornictví. Trasa vede turisticky nejzajímavejšími zákoutími města, částečne mimo zastavenou oblast, a ukazuje zajímavou polohu Kowar, a procházka lesními stezkami zajisté pozitivne ovlivní kondici a náladu poutníků. Délka trasy je něco více než 7 km, a čas potřebný kE jejímu projití není delší než 2 a půl hodiny jedním směrem. Naučná stezka „Trasa hornických tradic” je označená červenou barvou.

Na łąkach i leśnych drogach można czasem natknąć się na różne miłe niespodzianki :)

Szlak „Zielone Karkonosze”

Stezka „Zelené Krkonoše”

Czyli, gdzie koniecznie należy udać się ze swoimi pociechami :)

Szlak „Zielone Karkonosze”

Będąc w Kowarach warto wypróbować najnowszą ścieżkę dydaktyczną pn. „Zielone Karkonosze”. Jest to 5 i pół kilometrowa pętla po ciekawych przyrodniczo zakątkach miasta oraz jego najbliższej okolicy. Przejście tej całej trasy spacerowej, nawet niewprawnemu turyście zajmie nie więcej niż dwie godziny. Oczywiście trzeba jeszcze doliczyć czas na odpoczynek oraz kontemplację otaczającego nas piękna „matki natury”. Jest to więc ciekawa propozycja na spędzenie czasu zarówno przed, jaki i po obiedzie.

Aneb kam byste měli zavítat se svými dětmi :)

Stezka „Zelené Krkonoše”

Návštěvníkům Kowarů obzvlášť doporučujeme nejnovější naučnou stezku s názvem Zelené Krkonoše. Jedná se o 5,5 kilometrovou okružní trasu po přírodně zajímavých místech města a nejbližším okolí. I nepříliš zkušený turista zdolá tuto stezku za maximálně dvě hodiny. Samozřejmě k tomu je třeba připočíst čas na odpočinek a občerstvení a také na chvíli kochání se okolní přírodou. Jedná se o zajímavý tip na dopolední nebo odpolední procházku.

Gdy w pieszych wędrówkach towarzyszy nam nasz czworonożny przyjaciel od razu idzie się raźniej :)

Atrakcje polskich Karkonoszy

Atrakce polských Krkonoš

Czyli, gdzie koniecznie należy udać się ze swoimi pociechami :)

Western City w Ściegnach

To Miasto Prawdziwych Kowbojów w wiosce Ściegny. Każdy może tam przenieść się w czasie do świata szeryfów, rewolwerowców i poszukiwaczy złota. Przekraczając bramę Western City odkrywamy Dziki Zachód. Miasteczko ma powierzchnię ok. 65 hektarów, większą część z tego stanowią rozległe pastwiska dla bydła i koni.
(Ściegny k/Karpacza, tel. +48 75 761 95 60, www.western.com.pl)

Park Bajek w Karpaczu

Odwiedziny w nim to ciekawy sposób na spędzenie czasu na świeżym powietrzu, szczególnie przez rodziny z małymi dziećmi. Idąc leśnymi ścieżkami odkryć można bajkowe chatki, każda z nich opowiada inną opowieść. Poza bajecznymi domkami na terenie parku znajduje się duży plac zabaw z nowoczesnymi konstrukcjami.
(Karpacz, ul. Wilcza 2, tel. +48 783 959 868, www.parkbajek.pl)

Aneb kam byste měli zavítat se svými dětmi :)

Westernové městečko v Ściegnach

Je to městečko ve vesnici Ściegny, které se hemží opravdovými kovboji. Každý se tam může přenést do dob šerifů, pistolníků a hledačů zlata. Když vstoupíte bránou do westernového městečka, okamžitě objevíte Divoký západ. Městečko má rozlohu přibližně 65 hektarů, větší část z toho tvoří rozsáhlé pastviny pro koně a dobytek.
(Ściegny k/Karpacza, tel. +48 75 761 95 60, www.western.com.pl)

Pohádkový park v Karpači

Návštěva tohoto parku je zajímavý způsob, jak strávit čas venku na čerstvém vzduchu, a to zejména s malými dětmi. Když se vydáte lesními stezkami objevíte malé pohádkové chaloupky, z nichž každá vypráví jiný příběh. Kromě pohádkových domečků na území parku najdete velké dětské hřiště s moderním vybavením. (Karpacz, ul. Wilcza 2, tel. +48 783 959 868, www.parkbajek.pl)

Dinopark w Szklarskiej Porębie

Jedną z głównych atrakcji parku jest ścieżka edukacyjna, na której znajdują się rekonstrukcje kilkudziesięciu naturalnej wielkości dinozaurów. Tropem dinozaurów można przejść przez 500 mln lat ziemi i odbyć przyjemną lekcję historii. Sceneria pięknego lasu ze starymi drzewami, naturalnymi blokami skalnymi oraz bujną roślinnością pozwoli poczuć klimat sprzed milionów lat.

(Szklarska Poręba, ul. Muzealna 7, tel. +48 79 55 777 55, http://ag-partner.home.pl)

Miejskie Muzeum Zabawek w Karpaczu

Stworzono go na bazie kolekcji zabawek zbieranych z całego świata przez Henryka Tomaszewskiego, który przekazał ją w darze gminie Karpacz w 1994 roku.

(Karpacz, ul. Kolejowa 3, tel. +48 75 76 18 523, www.muzeumzabawek.pl)

Dinopark v Szklarské Porubě

Jednou z hlavních atrakcí parku je naučná stezka, na které potkáte několik desítek modelů dinosaurů v životní velikosti. Půjdete-li po stopách dinosaurů, můžete projít 500 miliónů let dějin země a prožít zajímavou hodinu dějepisu. Překrásná lesní krajina se starými stromy, přírodními skalními bloky a bujnou vegetací Vám umožní pocítit atmosféru země z před několika miliónů let.

(Szklarska Poręba, ul. Muzealna 7, tel. +48 79 55 777 55, http://ag-partner.home.pl)

Městské muzeum hraček v Karpači

Bylo vytvořeno na základě sbírky hraček z celého světa, kterou sebral Henryk Tomaszewský. Tu pak v roce 1994 věnoval jako dar obci Karpač.

(Karpacz, ul. Kolejowa 3, tel. +48 75 76 18 523, www.muzeumzabawek.pl)

Informacja Turystyczna w Karpaczu
ul. Kolejowa 3, Karpacz
tel. +48 75 76 19 716

Informacja Turystyczna w Szklarskiej Porębie
ul. Jedności Narodowej 1a, Szklarska Poręba
tel. +48 75 75 47 740

Czechy – kraj bajek
Česká republika – země pohádek

Czyli tam, gdzie mieszka Krecik

Waszym rodzicom Czechy z pewnością kojarzą się z krajem, z którego pochodzą ulubione wieczorynki ich dzieciństwa. Pewnie niejeden z nich będąc w Waszym wieku pilnie śledził losy rozbójnika Rumcajsa, Wodnika Szuwarka, Krecika, czy Żwirka i Muchomorka. Zapytajcie się rodziców, czy wciąż pamiętają bohaterów tych czeskich kreskówek!

Aneb tam, kde bydlí krtek

Česká republika se ve většině případů všem, tzn. Vám i rodičům, spojuje se zemí oblíbených večerníčků. Určitě jste sledovali napínavé příběhy loupežníka Rumcajse, Krtečka, vodníka Rákosníčka nebo Křemílka a Vochomůrky. Popovídejte si se svými Rodiči, určitě si tyto kreslené postavičky pamatují!

Zadanie:

Przyjrzyj się postaciom z czeskich wieczorynek. Z listy, którą znajdziesz poniżej odczytaj numer kreskówki i wpisz go w kółeczku przy odpowiedniej bajce. Jeżeli masz trudności z rozwiązaniem tego zadania poproś o pomoc rodziców. Oto lista bajek:

1. *Bob i Bobek, króliki z kapelusza*
2. *Bajki z mchu i paproci*
3. *Rozbójnik Rumcajs*
4. *Makowa panienka*
5. *Krecik*
6. *Sąsiedzi*

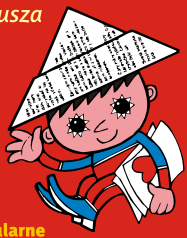

Ciekawostka:
Bajki w czeskiej telewizji, czyli popularne "wieczorynki" zapowiadał chłopiec o imieniu Večerníček ubrany w papierowy kapelusz. Stworzył go Radek Pilař.

Atrakcje czeskich Karkonoszy
Atrakce českých Krkonoš

Czyli, gdzie koniecznie należy udać się ze swoimi pociechami :)

Bajkowa Ścieżka w miejscowości Malá Úpa
Przeznaczona jest przede wszystkim dla rodzin z dziećmi. Zapraszamy na wędrówkę w poszukiwaniu karkonoskich bajek znanej czeskiej pisarki Marii Kubatovej. Na wytrwałych czeka dziesięć niezwykłych bajkowych przystanków. W ich sąsiedztwie znajdują się małe placyki zabaw, na których dziecko może się pobawić, a rodzic – odpocząć.

Kolej gondolowa z Pecu na Śnieżkę
Każdy odwiedzający Karkonosze pragnie zdobyć ich najwyższy szczyt – Śnieżkę. Najłatwiej zadanie to wykonać odwiedzając Pec pod Sněžkou. To stamtąd na sam szczyt góry odjeżdża dwuetapowa kolej gondolowa. Dzięki temu każdy, nawet najmłodszy, w ciągu 15 minut może znaleźć się na Śnieżce.

Aneb kam byste měli zavítat se svými dětmi :)

Pohádková stezka v obci Malá Úpa
Určena je především pro rodiny s dětmi. Zveme Vás na putování krkonošskými pohádkami známé české spisovatelky Marie Kubátové. Na vytrvalé hledače pohádek čeká deset neobvyklých a zajímavých zastávek. V jejich sousedství se nachází malá dětská hřiště, na kterých si mohou děti hrát a rodiče odpočinout.

Kabinová lanovka z Pece na Sněžku
Každý návštěvník Krkonoš chce zdolat jejich nejvyšší vrchol – Sněžku. Nejjednodušší způsob, jak to udělat, je navštívit Pec pod Sněžkou. Je to místo, odkud na samotný vrchol vede dvoustupňová kabinová lanovka. Díky tomu každý, i ten nejmenší turista, se může během 15 minut ocitnou na Sněžce.

Informační centrum Malá Úpa
Malá Úpa, Horní Malá Úpa 129
tel. +420 499 891 112

Informační centrum Veselý Výlet
Pec pod Sněžkou 196
tel. +420 499 736 130

Vrchlabí – „Brama Karkonoszy”

Vrchlabí - „Brána Krkonoš”

O tym, dlaczego warto Vrchlabí odwiedzić

Malownicze miasto Vrchlabí leży w północnowschodnich Czechach, w dolinie jednej z najdłuższych europejskich rzek – Łaby, niecałe 40 kilometrów od granicy z Polską. Z powodu swojego podgórskiego położenia i charakteru nazywane jest często „Bramą Karkonoszy”. Nie jest znana data założenia Vrchlabí. Wiemy jednak, że pierwsze wzmianki o tej czeskiej osadzie pochodzą z XIV wieku, a od roku 1533 Vrchlabí stało się miastem. Podnóże gór zawsze było bogate w rudy żelaza i kamienie szlachetne, dlatego historia Vrchlabí ściśle związana jest z wydobyciem i obróbką tych cennych surowców. W latach późniejszych poza górnictwem intensywnie rozwijało się tam także tkactwo oraz różnoraki przemysł.

W XX wieku ze względu na swoje położenie Vrchlabí stało się centrum turystycznym środkowych Karkonoszy. Dziś ta miejscowość, licząca 13 tysięcy mieszkańców, jest idealnym miejscem do spędzenia urlopu lub choćby na weekendowy wypad. Szczególnie nadaje się dla miłośników pieszych i rowerowych wycieczek, a tym którzy nie przepadają za ruchem miasto to ma do zaoferowania bogaty program kulturalny w postaci imprez, wystaw oraz koncertów na świeżym powietrzu.

Kościół Św. Wawrzyńca
Kostel sv. Vavřince

O tom, proč bychom měli navštívit Vrchlabí

Malebné městečko Vrchlabí leží v severovýchodních Čechách, v údolí jedné z nejdelších evropských řek – řeky Labe, méně než 40 km od polských hranic. Vzhledem ke své horské poloze a povaze je často nazýváno „Bránou Krkonoš”. Datum založení Vrchlabí není známé. Víme však, že první zmínka o této české osadě pochází ze 14. století, a od roku 1533 Vrchlabí získalo městská práva. Úpatí hory bylo vždy bohaté na železnou rudu a drahé kamení, proto je historie Vrchlabí úzce spojena s těžbou a zpracováním těchto cenných zdrojů. V pozdějších letech se kromě těžby intenzivně vyvíjel tkalcovský a jiný průmysl.

Ve 20. století se díky své poloze Vrchlabí stalo turistickým centrem středních Krkonoš. V současnosti toto město čítá 13 tisíc obyvatel a je ideálním místem, kde strávit dovolenou nebo alespoň víkend. Zvláště je vhodné pro pěší turistiku a cykloturistiku, a ti, kteří nemají rádi pohyb, mohou využít bohatou kulturní nabídku města v podobě akcí, výstav a koncertů pod širým nebem.

Vrchlabí je velmi dobrým výchozím bodem pro české Krkonoše. Nechybí zde stezky určené pro horskou cykloturistiku a trekking, ale snadno můžete najít i cyklo-

Vrchlabski Pałac
Zámek Vrchlabí

Vrchlabí jest to bardzo dobry punkt wypadowy na czeską stronę Karkonoszy. Nie brakuje tu tras przeznaczonych do uprawiania kolarstwa górskiego i trekingowego, ale można też bez trudu znaleźć rowerowe drogi nadające się dla rodzin z dziećmi. Od wiosny do jesieni na zapalonych wędrowców czekają dobrze oznakowane szlaki piesze. Natomiast w zimie miasto staje się królestwem nart. W jego bezpośrednim sąsiedztwie działa narciarski skiareal Herlíkovice oraz dziecięcy park i narciarska szkółka Bubákov. Okoliczne tereny doskonale nadają się również do uprawiania narciarstwa biegowego, także tego w bardziej rodzinnym wydaniu. Ciekawostką, szczególnie dla polskich turystów, są rozgrywane w hali lodowej w Vrchlabí mecze tutejszej hokejowej drużyny. Warto zabrać na nie swoje pociechy, by mogły choć raz poczuć niezwykłą atmosferę związaną z tym zimowym sportem. Miasto Vrchlabí żyje aktywnie przez cały rok. Do Vrchlabí najłatwiej z Polski dojechać przekraczając przejścia graniczne: Przełęcz Okraj – Pomezní Boudy, Lubawka – Královec lub Jakuszyce – Harrachov.

stezky určené pro rodiny s dětmi. Od jara do podzimu na zapálené turisty zde čekají dobře označené pěší stezky. V zimě se toto město stává královstvím pro lyžaře. V jeho bezprostřední blízkosti působí Skiareál Herlíkovice, dětský park a lyžařská škola Bubákov. Okolí se dobře hodí i pro běžecké lyžování jak jedinců, tak rovněž celých rodin. Zajímavostí je, zvláště pro polské turisty, že se na zimním stadionu ve Vrchlabí hrají zápasy místního hokejového družstva. Stojí za to vzít na ně své děti, aby mohly aspoň jednou pocítit neskutečnou atmosféru spojenou s tímto zimním sportem. Město Vrchlabí vede aktivní život po celý rok.

Park pałacowy w Vrchlabí
Zámecký park ve Vrchlabí

Do Vrchlabí z Polska nejsnadněji dojedete přes hraniční přechody: Przełęcz Okraj – Pomezní Boudy, Lubawka – Královec nebo Jakuszyce – Harrachov.

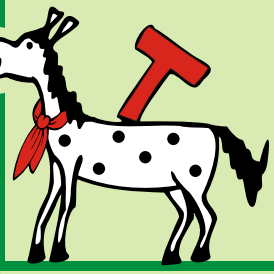

Stare miasto w Vrchlabí
Staré město ve Vrchlabí

Atrakcje miasta Vrchlabí
Zajímavosti města Vrchlabí

Czyli, gdzie koniecznie należy udać się ze swoimi pociechami :)

Informacja turystyczna w „nowym ratuszu”
Tak zwany „nowy ratusz” stoi na głównym placu miasta – placu Masaryka. Zbudowano go pod koniec XVI wieku, ale sto pięćdziesiąt lat później jego wygląd, zgodnie z ówczesną modą, zmienił się dość znacznie. Wtedy właśnie na szczycie budynku dobudowano charakterystyczną wieżyczkę z hełmem i zegarem. Dziś na parterze budynku mieści się regionalny punkt informacji turystycznej, który warto odwiedzić. Czynny jest od poniedziałku do piątku od godz. 9:00 do 17:00 i w soboty od godz. 9:00 do 12.00. Latem i zimą dodatkowo otwarty jest w soboty i w niedziele w godz. 9:00 – 14:00.
(Regionální turistické informační centrum Krkonoše, Vrchlabí, ul. Krkonošská 8)

Vrchlabski Pałac
Tego renesansowego pałacu nie sposób w Vrchlabí nie zauważyć. Zbudował go w po-

Vrchlabski Pałac
Vrchlabský zámek

Aneb kam byste měli zavítat se svými dětmi :)

Turistické informační centrum v „nové radnici”
Tak zvaná „nová radnice” stojí na hlavním náměstí – náměstí T. G. Masaryka. Byla postavena na konci 16. století, ale sto padesát let později se její vzhled vlivem tehdejší módy výrazně změnil. Právě v té době v horní části budovy byla přistavěna charakteristická věž s kopulí a hodinami. Dnes se v přízemí budovy nachází Regionální turistické informační centrum, která byste měli rozhodně navštívit. Je otevřeno od pondělí do pátku od 09:00 do 17:00 hodin a v soboty od 09:00 do 12:00 hodin. V létě a v zimě je dodatečně otevřeno i v sobotu a neděli od 09:00 do 14:00 hodin.
(Regionální turistické informační centrum Krkonoše, Vrchlabí, ul. Krkonošská 8)

Vrchlabský zámek
Tohoto renesančního zámku si ve Vrchlabí rozhodně okamžitě všimnete. V polovině 16. století ho postavil Kryštof z Gendorfu. Přibližně před 200 lety byl zámek přestavěn. Od té doby se na všech čtyřech rozích budovy nacházejí charakteristické osmiboké věže s cibulovitými kopulemi. Pro návštěvníky je dostupná jen hlavní vstupní sál, zbylé zámecké místnosti využívá tamní městský úřad.
(Zámek Vrchlabí / Městský úřad, ul. Zámek 1)

Zámecký park
Před sto padesáti lety zahradník, který se jmenoval Fuchs, změnil okolí vrchlabského zámku k nepoznání. Právě tyto změny byly počátkem dnešní podoby zámeckého parku.

łowie XVI wieku Krzysztof z Gendorfu. Niecałe dwieście lat temu budynek został przebudowany. Od tego czasu na wszystkich czterech narożnikach budowli znajdują się rozpoznawalne ośmiokątne wieże z cebulowatymi kopułkami. W środku dla zwiedzających dostępny jest główny hol, z reszty pomieszczeń pałacu korzysta tamtejszy miejski urząd.
(Zámek Vrchlabí / Městský úřad, ul. Zámek 1)

Park pałacowy

Sto pięćdziesiąt lat temu ogrodnik nazwiskiem Fuchs zmienił otoczenie vrchalbskiego pałacu nie do poznania. Właśnie te działania są początkiem dzisiejszego wyglądu parku. Dzięki jego staraniom to przyrodnicze założenie zmieniło się z biegiem lat w przepiękny romantyczny park z niewielkim jeziorkiem i bogatą kolekcją egzotycznych drzew i krzewów. Park jest dostępny dla zwiedzających przez cały rok, prowadzi przez niego oznakowany szlak.
(Zámecký park, Vrchlabí, ul. Zámek 1)

Karkonoskie Muzeum

Placówka ta znajduje się w dawnym Klasztorze Augustianów. Budynek ten pochodzi z roku 1705. Dziś w jego murach nie znajdziemy już sympatycznych mnichów. Mieści się tam za to muzeum czeskiego Karkonoskiego Parku Narodowego z ciekawą multimedialną ekspozycją opowiadającą o przyrodzie ożywionej i nieożywionej najwyższego górskiego pasma Republiki Czeskiej. Muzeum czynne cały rok od wtorku do niedzieli w godz. 8:00 – 17:00. Wstęp płatny, dla rodzin z dziećmi istnieją zniżki.
(Krkonošské muzeum Správy KRNAP, Vrchlabí, ul. Husova 213)

Díky jeho úsilí se v průběhu let přírodní projekt změnil v překrásný romantický park s malým jezírkem a bohatou sbírkou exotických stromů a keřů. Park je návštěvníkům dostupný po celý rok a prochází nim označená stezka.
(Zámecký park, Vrchlabí, ul. Zámek 1)

Krkonošské muzeum

Muzeum se nachází v bývalém augustiniánském klášteře. Tato budova pochází z roku 1705. Dnes v jeho zdech již nenajdeme sympatické mnichy. Za to je tam muzeum Krkonošského národního parku se zajímavou multimediální výstavou, jež vypráví o živé a neživé přírodě, se kterou se můžeme v nejvyšším horském pásmu České republiky setkat. Muzeum je otevřeno celoročně od úterý do neděle od 08:00 do 17:00 hodin. Vstup je zpoplatněn, pro rodiny s dětmi jsou připravené slevy.
(Krkonošské muzeum Správy KRNAP, Vrchlabí, ul. Husova 213)

www.muvrchlabi.eu

Regionální turistické informační centrum Krkonoše
Vrchlabí, ul. Krkonošská 8
tel. +420 499 405 744

Informační centrum Správy KRNAP
Vrchlabí, Náměstí Míru 223
tel. +420 499 421 474, +420 499 456 761

„Nowy ratusz" w Vrchlabí
„Nová radnice" ve Vrchlabí

Mały słowniczek czesko-polski

Malý česko-polský slovníček

Podstawowe zwroty:
ano – tak
ne – nie
Dobré ráno! – Dzień dobry! (o poranku)
Dobré odpoledne! – Dzień dobry! (po południu)
Na shledanou! – Do widzenia!
Dobrý večer! – Dobry wieczór!
Dobrou noc! – Dobranoc!
Ahoj! – Cześć! (powitanie)
Čau! – Pa!
Jak se máš? – Jak się masz?
Dobře, děkuji. – Dobrze, dziękuję.
Jak se jmenuješ? – Jak się nazywasz?
Jmenuji se Tradek. – Nazywam się Tradek.
Neumím mluvit česky. – Nie mówię po czesku.
Jsem z Polska. – Jestem z Polski.
Promiň. – Przepraszam.

Liczby:
1 – jeden, 2 – dva, 3 – tři, 4 – čtyři, 5 – pět,
6 – šest, 7 – sedm, 8 – osm, 9 – devět,
10 – deset, 11 – jedenáct, 12 – dvanáct,
13 – třináct, 14 – čtrnáct, 15 – patnáct,
16 – šestnáct, 17 – sedmnáct, 18 – osmnáct,
19 – devatenáct, 20 – dvacet,
21 – dvacet jedna, 22 – dvacet dva,
23 - dvacet tři, 30 – třicet, 40 – čtyřicet,
50 – padesát, 60 – šedesát, 70 – sedmdesát,
80 – osmdesát, 90 – devadesát, 100 – sto.

Dni tygodnia:
pondělí? – poniedziałek,
úterý – wtorek,
středa – środa
čtvrtek – czwartek,
pátek – piątek,
sobota – sobota.

Dni miesiąca:
leden – styczeń,
únor – luty,
březen – marzec,
duben – kwiecień,
květen – maj,
červen – czerwiec,
červenec – lipiec,
srpen – sierpień,
září – wrzesień,
říjen – październik,
listopad – listopad,
prosinec – grudzień.

Pory roku:
jaro – wiosna,
léto – lato,
podzim – jesień,
zima – zima.

drak – latawiec

Kolory:
bílý – biały,
černý – czarny,
červený – czerwony,
zelený – zielony,
modrý – niebieski,
žlutý – żółty,
hnědý – brązowy,
oranžový – pomarańczowy,
růžový – różowy,
stříbrný – srebrny,
zlatý – złoty,
šedivý – szary.

Transport:
autobus – autobus
vlak – pociąg
autobusové nádraží – dworzec autobusowy
zastávka – przystanek autobusowy.

Mały słowniczek czesko-polski

Malý česko-polský slovníček

W restauracji:
Můžete mi přinést jídelní lístek? – Czy mogę dostać kartę dań?
Jaká je polévka dne? – Jaka jest zupa dnia?
Jaké jsou speciality dne? – Jakie jest danie dnia?
Dobrou chuť! – Smacznego!
Na zdraví! – Na zdrowie!
Bylo to výborné. – Było pyszne.
Zaplatíme! – Chcemy zapłacić!
být při chuti – mieć apetyt,
studené jídlo – danie zimne,
teplé jídlo – danie gorące.

Jedzenie:
pomerančový džus – sok pomarańczowy,
limonáda – lemoniada,
mléko – mleko,
čaj – herbata,
voda – woda,
čokoláda – czekolada,
hranolky – frytki,
zelenina – warzywa,
rýže – ryż,
houby – grzyby,
vejce – jajko,
sýr – ser,
chléb – chleb,
sendvič – kanapka,
brambor – ziemniak,
mrkev – marchewka,
rajče – pomidor,
okurka – ogórek
zelí – kapusta,
jahody – truskawki,
hruška – gruszka,
švestka – śliwka,
broskev – brzoskwinia,
meruňka – morela,
citron – cytryna.

strom – drzewo

Zwierzęta:
bobr – bóbr,
husa – gęś,
ježek – jeż,
kachna – kaczka,
kočka – kot,
králík – królik,
kráva – krowa,
krtek – kret,
křeček – chomik,
kuna – kuna,
lasice – łasica,
liška – lis,
medvěd – niedźwiedź,
morče – świnka morska,
motýl – motyl,
moucha – mucha,
myš – mysz,
osel – osioł,
pes – pies,
prase divoké – dzik,
slepice – kura,
včela – pszczoła,
veverka – wiewiórka,
zajíc – zając,
žába – żaba.

kůň – koń

Rośliny:
růže – róża,
sedmikráska – stokrotka,
Sněženka – przebiśnieg,
tulipán – tulipan,
zvonek – dzwonek
bříza – brzoza,
dub – dąb,
javor – klon,
jeřáb – jarzębina,
kaštan – kasztanowiec,
lípa – lipa,
vrba – wierzba.

Mały poradnik dla malucha :)

Malý dětský rádce :)

Jak zachować się w lesie

Lasy od zawsze służyły człowiekowi za schronienie, żywiły nas i dawały opał. Wchodząc do lasu powinniśmy uszanować jego naturalne piękno i wszystko to co w nim żyje.
Oto kilka zasad, których powinniśmy przestrzegać w lesie:

1. Nie rozpalaj ognisk, nie wyrzucaj szklanych opakowań i niczego co może być przyczyną zapłonu lasu.
2. Nie wyrzucaj śmieci w lesie.
3. Nie hałasuj i nie zakłócaj spokoju zwierząt, dla których las jest domem.
4. Nie niszcz drzew i krzewów i innych roślin w lesie.
5. Nie niszcz gniazd i mrowisk napotkanych w lesie!
6. Nie dotykaj zwierząt napotkanych w lesie!
7. Spacerując z pieskiem po lesie trzymaj go na smyczy!

Las jest darmowym bogactwem dla nas wszystkich, więc korzystając z tego dobra natury powinniśmy zawsze zachować umiar i rozsądek. Jest takie mądre powiedzenie, że nas już nie będzie a lasy zostaną.

Jak se chovat v lese

Lesy vždy sloužily lidem jako úkryt, dávaly nám jídlo na přežití a dříví na topení. Při vstupu do lesa bychom měli respektovat jeho přirozenou krásu a všechno to, co v něm žije. Zde je několik zásad, které bychom měli v lese dodržovat:

1. Nezapalujte oheň, nevyhazujte skleněné obaly a ani cokoliv jiného, co by mohlo vznítit požár.
2. Nevyhazujte v lese žádné odpadky.
3. Nedělejte hluk a nerušte zvířata, pro které je les jejich domovem.
4. Neničte stromy, keře a zbylý lesní porost.
5. Když najdete v lese ptačí hnízdo nebo mraveniště, neničte je!
6. Když potkáte v lese zvíře, nesnažte se ho dotknout!
7. Pokud jste v lese na procházce se psem, mějte ho uvázaného na vodítku!

Les je přírodním bohatstvím nás všech, proto bychom se k němu měli vždy chovat rozumně a umírněně. Existuje jedno moudré rčení, že my už nebudeme a lesy zůstanou.

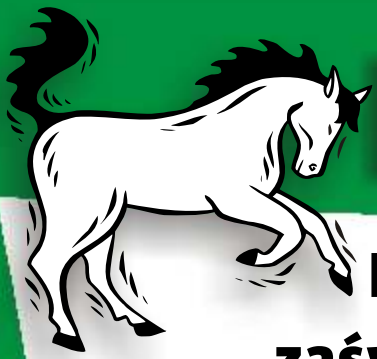

DYPLOM

Niniejszym zaświadcza się, iż

koleżanka / kolega

.....

imię, nazwisko

otrzymał(a) zasłużony tytuł

NAJLEPSZEGO PRZYJACIELA KONIKA TRADYCJUSZA

NEJLEPŠÍ PŘÍTEL KONĚ TRADIŠKA

NEJLEPŠÍ PŘÍTEL KONĚ TRADIŠKA

KOWARY, dnia .....

Miejsce na stempel

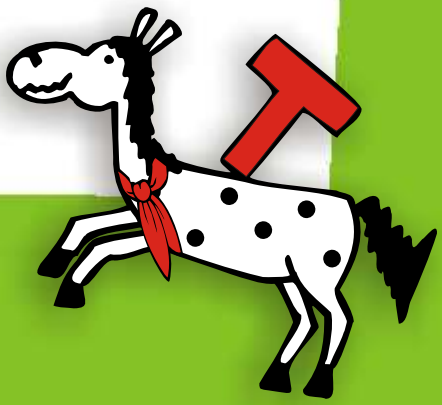

Kowary + Vrchlabí = ♥

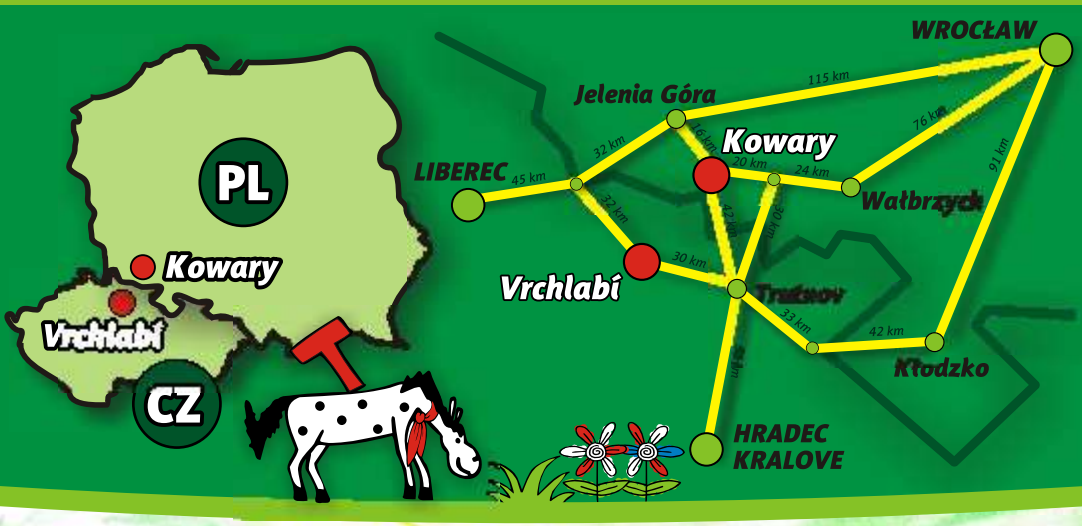

*KONCEPCJA, TEKSTY, MAPY: A. Weinke * ZDJĘCIA: M. Weinke, A. Weinke, T. Dębiński, T. Augustyniak, M. Górecki*
*PRACE PLASTYCZNE: dzieci z SP nr 1 i 3 w Kowarach oraz ZŠ Vrchlabí, A. Weinke * KOREKTA i KONSULTACJE: J. Kosowska, M. Weinke*
*REDAKCJA TECHNICZNA: M. Weinke * TŁUMACZENIA: Centrum Językowe IDEA Sp. z o.o. * WYDAWCA: Miasto Kowary*

ISBN - 978-83-936067-1-9

CZ PL Cíl 3 / Cel 3 2007-2013

EVROPSKÁ UNIE / UNIA EUROPEJSKA
EVROPSKÝ FOND PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ / EUROPEJSKI FUNDUSZ ROZWOJU REGIONALNEGO
PŘEKRAČUJEME HRANICE / PRZEKRACZAMY GRANICE

Projekt pn. „Wzmacnianie przyjaźni szkół z miast Kowary i Vrchlabí"
jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego
oraz ze środków budżetu państwa za pośrednictwem Euroregionu Nysa.
Przekraczamy granice.